

6. Lončar Dragotin, Masaryk a slovinský život. T. G. Masarykovi k šedesátým narozeninám. Praha, 1910. (navaja tudi Prohaska). — Masaryk in Marx. «Naši Zapiski», 1914. — Masaryk. «Naprej», 1920., št. 61, 63—64, 66 (ob njegovi sedemdesetletnici) tudi v zbirki «Politika in zgodovina».

7. Ogris Albin, Ni vse zlato, kar se sveti. «Omladina», 1913/14.

8. Vošnjak Bogumil, Masaryk-sociolog in Sloven. «Omladina», 1910.

9. Zupan Viško, K šestdesetletnici prof. T. G. Masaryka. «Slovan», 1910. (navaja tudi Prohaska). — T. G. Masaryk. «Slovenski Narod», 1910., št. 53 (navaja tudi Prohaska).

10. Žmavc Ivan, Masaryk — slovanski filozof. «Ljubljanski Zvon», 1897. — Socialno vprašanje. «Ljubljanski Zvon», 1910. — Masaryk kot človek in preiskovalec socialnih pojavov. T. G. Masarykovi k šedesátým narozeninám. Praha, 1910. (navaja tudi Prohaska).

11. T. G. Masaryk. K njegovi šestdesetletnici. «Svobodna Misl», 1910./11. (omenja tudi Prohaska v drugi zvezi).

Ako pride kdaj do druge izdaje tega Masarykovega zbornika, potem se morajo odstavki glede Slovencev popraviti v naznačenem smislu. Dr. L.

Rossani: Nada. Ritmos. 1927. Split. Yugoësllavia. — «Nič» je skromni naslov lepo opremljeni pesniški zbirki argentinskega konzula v Splitu. Argentino B. Rossani se je rodil 1893. v mestu Paranaguá brazilske pokrajine Paraná, kjer je bil njegov oče argentinski konzul. Po srednješolskih naukih v Buenos-Airesu je 1909. nastopil kot pisar argentinskega konzulata v Montevideu. Bivajoč večidel po tujini, je v domači prestolici malo znan, tem bolj pa se je udeleževal po brazilskih smotrah, n. pr. «Mascara», «A Ilustração Pelotense» v državi Rio Grande do Sul, nadalje «O Itibere» v državi Paraná, «la Filheria» v Pernambuku, prav tako tudi v najboljših dnevnikih naštetih krajev. Pri nas živi leto in dan. Med tem je objavil nekaj pesmi in kritik v hrvaščini, raren tega pa v svoji materinščini gorenji snopec verzov, za katerim obeta še Sombras (Sence) in Espinas (Trnje). Nekaj njegovih prispevkov bo priobčila Antología de poetas hispano-franco-americanos. Iz osebnega občevanja vem, da po malem skuša prevajati na španščino slovanske stvari.

Jean Royère pravi v svoji knjigi «Mallarmé» (1927) neke: «Nekam zmedeno čutiš, da je poezija višji način mišljenja in govorjenja.» Ta metafizika, ki se razodeva po slikah in mora biti dostopna srcu, meri zdaj na muzicizem, drugič na pikturizem ali plasticizem. In če se je Rossani vprašal kakor njegov rojak F. Contreras:

Peregrino del arte, voy al soñado Oriente,
El pincel en la mano, la fe en el pecho ardiente,
? Conquistaré, en mi ruta, la aurea forma suprema
para el mundo flotante que me obsede y me quema?

se bo izraz njegove čiste poezije nagnil bolj na godbeno stran. To je bržkone hotel i sam označiti z drugim naslovom «Ritmos». Kratki, razgibani, skladni stibi, kakršne je umel svoj čas zlagati J. A. Silva.

Poleg najjačjega, glasbenega življa, ki prešinja vse strani, se ne dá zatajiti slikarski značaj. Našem avtorju se pač vidi, da je sam uspešno gojil umetnost barv in čopiča. Za dokaz si treba prečitati VI, XVIII ali pa VIII o gorskih grebenih, «okamenelih valovih». Prijetno zvené granesi, dišeči po rodni grudi, n. pr. Anoche vino el pampereo, nocoj je prišel veter s pampe in pripoveduje o daljnih dragih:

Y la tristeza
invadió
mi alma grande
de niño...

In žalost
mi je segla
v veliko
otroško dušo...

Prikupno otroška je ta duša, še celo tedaj, ko v ljubosumnosti kliče bratu: Te salve Diós de mi ira! Kar je ljubavnih verzov, se mi zdé manj novi nego ostali motivi. «Olvidame, me pides, mas no puedo» se čuje kakor Prešernova «Da ne smem, si ukazala...». Romanska strastvenost in odkritost odseva iz XI: Če je ljubezen greh, sem grešil: Y más tarde, / nuestros cuerpos, / como dos cordones / de seda, retorcidos, / y en tensión, / saltáronse de pronto... / y en uno, / quedáronse los dos... Dušeslovno zanimiva je XXII: Yo celo de tus ojos, kjer pesnik našteva vse, na kar je ljubosumen, nazadnje še — nase: kakor Molièrov Skopuh išče tatu in naposled samega sebe popade! Filozofija avtorjeva je pač odvisna od trenutnega čuvstva. Prav je dejal Robert de Flers: Najbolj vihravi so morebiti iskalci večnosti! Vendar je videti osnovna nota zastrta odpoved: Nada queda. Todo pasa, todo vuelve (Vse mine). Samo spomin se ohrani, tako čitam v eni najlepših pesmi «Les ilusiones pasan en la vida». Redkeje postane trpek kot v «Todo falso» (XXIII).

Južna Amerika, ki je rodila velike lirične duhove: Banchs, Lugones, Fombona, Reissig, Ruben Darío, Fiallo, Nervo itd. (glej Lj. Zvon 1924), je dobila nov talent, to moramo priznati s Chocanom: Quien honra á su rival se honra á sí mismo.

A. D.

Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven je naslov publikaciji, ki jo je po vojni začel izdajati «Osteuropa-Institut in Breslau» in ki jo ureja E. Hanisch. Publikacija je dokaz povečanega zanimanja za slovanski svet, ki se je med Nemci pojavilo že med svetovno vojno, v mnogo večji meri pa po njej. Nje začetek je bil tako ponesrečen, da so že z drugim zvezkom otvorili novo serijo in tako prvi zvezek nekako molče zavrgli. Tudi nadaljevanje ni vseskozi na oni solidni višini, ki sicer odlikuje publikacije nemških znanstvenih inštitutov. Tako je n. pr. kar v I. letniku nove serije (str. 235 do 256) izšel prispevek «Zur jugoslawischen Bibliographie der Jahre 1922—24 mit Nachträgen aus dem Jahre 1921», ki ga je prispeval naš ápaški rojak, Josef Matl, učitelj za srbohrvaščino na trgovski šoli v Gradcu. Stvar redakcije je, da presodi, ali ima za Nemce kak smisel bibliografija beletristike, ki je izšla v SHS, priobčena brez vsakih karakteristik, in katerega naj ima. Če pa se že taka bibliografija priobči, naj vsaj ne troši čitateljem peska v oči. Stvar redakcije je, da presodi, ali so v bibliografiji znanstvene publikacije potrebni prevodi priobčenih naslovov, stvar pisatelja pa je, da te naslove pravilno prevede. Kdor si navedeni prispevek Matla s te strani ogleda, doživi naravnost neverjetna čuda.

Če že prevaja (na str. 236. celo neki italijanski naslov!), tako misli človek, naj prevaja vsaj pravilno. Pri Matlu pa mrgoli napačnih prevodov: Ljubav u Kasabi (240) mu je Liebe in der Kasaba (!), ker misli, da je «Kasaba» ime kakega kraja, ne pa «Städtchen»; Pot bolesti (241) mu je Der Weg der Krankheit (nam. Leidensweg), Primorske pesmi (241) Meereslieder (nam. Lieder aus dem Küstenlande); Poletje (242) mu je Frühling, Poletno klasje (246) res tudi Frühlingsähren, kar je lep dokaz, da mož res ne razlikuje slov. «poletja» (Sommer) od srbohrv. «proljeća» (Frühling) in da se ni prav nič zamislil, ko je zapisal nenavadne «Frühlingsähren»! V metežu (247) mu je Im Schneegeästöber (nam. Sturm, Wirbel), Primorci (247) so Die Küstenländer (nam. Leute von der Küste), Napast (250) je njemu Ansturm (nam. Ver-